

אשה מבצעת ציורי זכוכית בבית הכנסת ברמת גן

הציירת קלייר סילארד

הייבת הייתי למצוא צבעים בהירים בשביל הזכוכית, כיוון שיהודים אוהבים הרבה אור ב" היכלי התפילה שלהם, בניגוד ל" נוצרים הנוטים לאפולונית מיס" טית בכנסיותיהם".

לאחר הכנת הסקיצות, שנמ" שכה חדשים אחדים, אושרו סמ" לי 12 השבטים עליידי ועדת בית הכנסת. אולם עבודתה ה" עיקרית של האמנית בבית ה" כנסת טרם בוצעה: קישוט חב" נית שני לוחות הברית. לאחר שורת החייעצויות עם אמנים שונים ועם רב אלוף ד"ר יגאל ידן, הכינה גב' סילארד תכנית לקישוט התבנית בזכוכית צבעור נית שהובאה מחו"ל. חלקי ה" זכוכית יחזקו היטב על ידי רצועות העופרת שתוכנו על ידה.

השמרעה על מלאכת אמנות זו בבית הכנסת ברמת-גן עשתה לה כנפיים, וגב' סילארד כבר הו" זמנה לבצע עבודות "ויטראז" בבית הכנסת בשכונת יד אלי" הו. כן נודע, כי גם ראש ישיבת פוניבז' בבני ברק, הרב כהנמן, גילה עניין רב בקישוט בית ה" כנסת הגדול, בקרית הישיבה, בזכוכית צבעונית, שתשרה אוירה מיוחדת על המחפילים.

בעברית, בעלת "נגינה הונ" גרית" (היא עלתה לארץ ב" 1951), הסבירה גב' סילארד תה" לך עבודתה. האמנית — ש" השתלמה באקדמיה לציור בב" דאפשט, בבית הספר לאמנויות יפות בז'נבה ולפני שנתיים ב" איטליה — סבורה, כי יש מקום להפצת אמנות הזכוכית הצבעור נית במוסדות ציבוריים ובבתי תפילה בארץ. לפני שנה הציגה לראשונה בארץ תערוכת-דוגמות של פרי" סקות ועבודות זכוכית צבעונית בגלריה צ'מרינסקי בתל אביב.

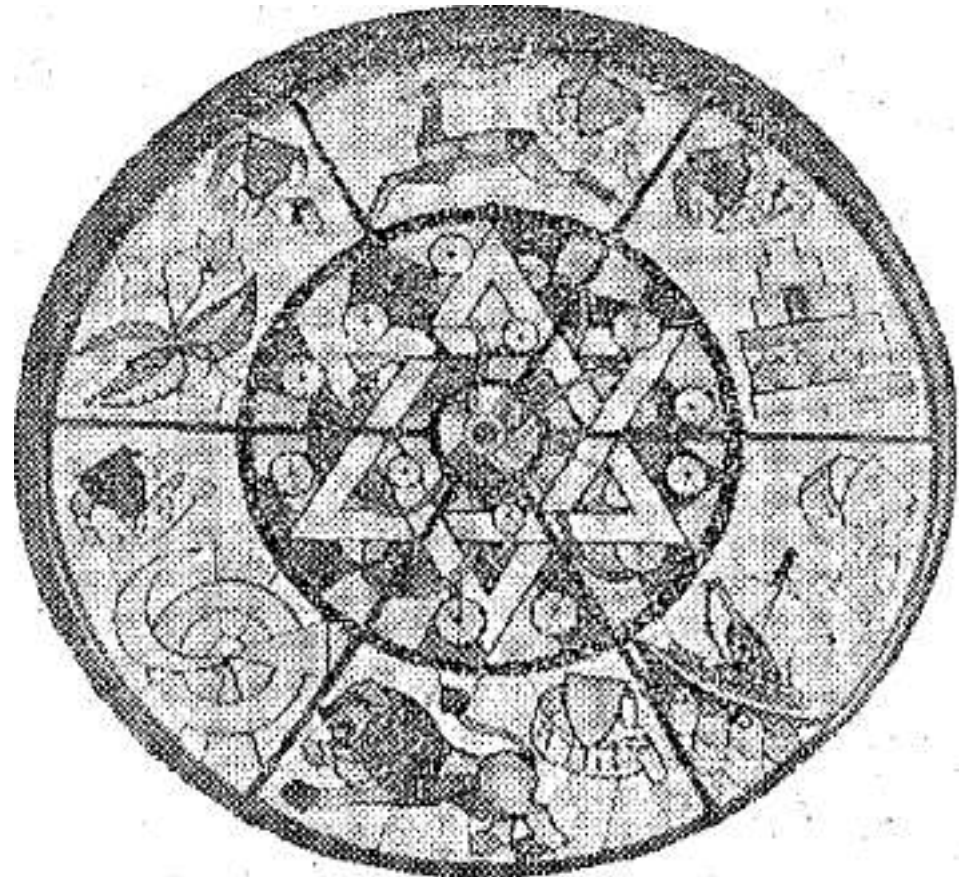
פסי עופרת — בארץ

בעיות רבות עמדו לפניי, — סיפרה האמנית — "תחילה היה צורך להתגבר על עצם העוב" דה, שהאמן היא אשה ולא גבר. לאחר שאנשי וועדת בית הכנסת השלימו עם עובדה זו, עמדתי לפני הבעייה החמורה ביותר: חוסר החומר בארץ. אין כאן עדיין זכוכית צבעונית הדרושה לעבודות כאלה, וכן קשה להשיג צבעי שריפה הדרושים לציור על גבי זכוכית. נוסף לכך אין בארץ מכונה המייצרת פסי ע" פרת לחיבור חלקי הזכוכית יחד דיו. לשם כך נאלץ בעלי, אימ" רה באום (מנגן בקרן יעו בתו" מורת הפילהומנית), לבנות מכונה כזאת במו ידיו. הוא למד מלאכה זו, כתחביב, מאת ידיד שבינתיים היגר מישראל. ה" מכונה גבתה והוכן מלאי מס" פיק של עופרת לביצוע העבור דות השונות.

לאחר שהתגברתי על שלב זה הועמדתי לפני הבעייה האמ" נותית החשובה ביותר: בחירת הנושאים. הדת היהודית אוסרת ציור דמות אדם. הדמויות המור תרות לציור בבתי-כנסת, כסמלי שנים עשר השבטים, חייבים ל" היות ברוח המסורת. נסיתי אי" פוא לקשרם עם רוח הזמן של הארכיטקטורה המודרנית. כן

— מאת ישעיהו אביעם —

בשכורה של רמת גן מתנשא בנין גבוה, רחב מידות, מוקף כפרות דשא. זהו בניין בית-הכנסת הגדול של העיר, שבניתו נמשכת זה שנים אחדות וטרם הושלמה. כמזהו כבתי-כנסת רבים בארץ, שמחמת חוסר כספים נשארים קירותיהם עירומים, לא מטויחים, ופניותם נעשית שלב אחר שלב, לרוב שלא בהתאם לתפנית המקורית.

אחד החלונות המצויירים בבית-הכנסת

כנסת, כי אשתקד ביקר בבית אחד מידידיו וראה שם חלון עטור זכוכית צבעונית, בתשר" בה לשאלתו נאמר לו, כי הצייר רת קלייר סילארד, תושבת רמת גן, היא שהכינה זכוכית זו. ראש העיריה הזמין אליו את גב' סילארד לשיחה ונתברר, כי היא השתלמה במיוחד באמנות ה"ויטראז" והפרסקות באיט" ליה. היפנה אותה ראש העיר אל האדריכל כך כדי לדון עמו על ביצוע העבודה.

למרות קירותיו העירומים, ש" אינם מוסיפים כבוד לעיר ולי" פרנסיה, מעורר בניין בית-הכנ" סת שברמת-גן תשומת לב מיר" חדת של העוברים והשבים — וזאת בגלל תבנית שני לוחות הברית בחזיתו ושני החלונות העגולים, הגדילים, שזכוכית צבעונית מקשטת אותם.

אין זה אמנם נסיון ראשון ב" ארץ לקשט בזכוכית צבעונית חלונותיהם של כתי-כנסת (אמ" נות ה"ויטראז"). אך המעניין שבכל הפרשה הזאת, כי מלאכת הזכוכית הצבעונית של בית הכנסת ברמת-גן מבוצעת על" ידי... אשה.

הבעייה שעמדה לפני האדרי" כל אביאל כך — תושב רמת גן ולשעבר חבר מועצתה — הי" תה: בניית בית כנסת, שיענה גם על דרישות המסורת היהודית ושיהיה גם בניין מודרני נאה.

האדריכל כך עמד על כך, ש" אל הועדה המקצועית שהוקמה על ידי ועד בית-הכנסת יצורפו אמנים מתושבי העיר. וכך הו" טל על הצייר א. כהנא לקשט את כותל המזרח ואזור ארון הקודש במוזאיקה אמנותית. ד" על הפסל קוטו אלוי הוטל ל" הכין תכנית תבניות לקישוט ה" קירות החיצוניים בחזית הבניין. אורה חכבוד של העיר, רב אלוף ד"ר יגאל ידן הסכים ל" ייעץ לאמנים על נושאים יחודיים, שהוא כארכיטולוג בקיא בהם.

כיצד נתגלתה האמנית

ואולם, נותרה עוד בעיית קי שוט שני החלונות העגולים בחזית הבניין. אז נזכר ראש ה" עיר, מר קריניצי, שגילה הת ענינות מרובה בתכניות בית ה